

កំណត់របស់វិទ្យុសំឡេងកម្ពុជាក្រោម៖

ដោយយល់ឃើញថា លោកឧត្តមសេនីយ៍ **ជៀន ដែល** ជាកុលបុត្រខ្មែរកម្ពុជាក្រោមម្នាក់ ដែលបានធ្វើពលិកម្មសព្វបែបយ៉ាងក្នុងជីវិតរបស់លោក ដើម្បីបម្រើនិងការពារទឹកដីកម្ពុជាក្រោម ក៏ដូចជាក្នុងការបម្រើនិងការពារប្រទេសកម្ពុជា ខ្ញុំបានធ្វើការបកប្រែអត្ថបទរបស់លោកបណ្ឌិត **ហ្គាហ្វា ពងម៉េត** នេះមកពីភាសាអង់គ្លេដែលលោកសរសេរឡើងក្រោយមរណភាពរបស់លោកឧត្តមសេនីយ៍ ដែលខ្ញុំមានការគោរពជារៀងរាល់ថ្ងៃនិងជាអ្នកស្នេហាជាតិគម្រូម្នាក់។

មូលហេតុដែលខ្ញុំយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងរឿងនេះ គឺម្យ៉ាងដោយខ្ញុំមានជំហឺជាក់ច្បាស់ទៅលើឧត្តមគតិមួយថាប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគួរតែបានដឹងអំពីប្រវត្តិរបស់វិជនអ្នកស្នេហាជាតិពិតៗ ដែលបានប្តូរជីវិតការពារប្រទេសជាតិមាតុភូមិគ្រប់កាលសម័យដែលមានការឈ្លានពានពីបរទេស និងម្យ៉ាងទៀតដោយមើលឃើញថា ព្រឹត្តិការណ៍តស៊ូនៃរណសិរ្សជាតិរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ដែលកុលបុត្រកុលធិតាខ្មែរបានប្តូរជីវិតដ៏ច្រើនមហិមា ហាក់ដូចជាស្ទើរតែរលប់បាត់ពីការយកចិត្តទុកដាក់របស់ខ្មែរជាទូទៅ សូម្បីមរណភាពរបស់លោកវិជនឧត្តមសេនីយ៍ **ជៀន ដែល** ក៏មិនត្រូវបានគេរៀបចំជាជំនុំអ្វីដែរ ហើយប្រវត្តិជីវិតតស៊ូរបស់លោកក៏មិនត្រូវបានគេពិពណ៌នាក្បោះក្បាយដែរ។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ព្រលឹងស្នេហាជាតិនៅតែសន្ធឹតដុំក្នុងដួងចិត្តខ្មែរមួយចំនួនមានជាអាទិ៍អតីតយុទ្ធជនដែលនៅមានជីវិតរស់នៅគ្រប់ទីកន្លែង ដែលគួរតែផ្តល់នូវយុត្តិធម៌មួយដ៏សមរម្យចំពោះវិញ្ញាណក្ខន្ធលោកឧត្តមសេនីយ៍ខ្មែរដ៏អង់អាចក្លាហាន ជាការលើកតម្លៃដល់ខ្មែរអ្នកស្នេហាជាតិគ្រប់ៗជំនាន់។

ដោយឡែក ក្នុងនាមផ្ទាល់ជាអតីតយុទ្ធជននៃរណសិរ្សជាតិរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរម្នាក់ ខ្ញុំតែងសង្វេគនឹកគិតទៅដល់ជីវិតលំបាកលំបិនប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ក្នុងព្រៃភ្នំក្រមថ្ម និងទឹកចិត្តតស៊ូប្តូរផ្តាច់របស់កុលបុត្រខ្មែរ គ្រាដែលប្រទេសជាតិត្រូវទ័ពបរទេសវាយលុកកាន់កាប់។ ផ្នែកមួយទៀតទាក់ទងលោកឧត្តមសេនីយ៍ **ជៀន ដែល** គឺដោយលោកឧត្តមសេនីយ៍ជាខ្មែរ **កម្ពុជាក្រោម** ដូចគ្នា យើងបានឆ្លងកាត់បទពិសោធន៍រស់នៅយ៉ាងអាមាស់ ឈឺចាប់ខ្លោចផ្សា ក្រោមការត្រួតត្រារបស់របបគ្រប់គ្រងយួនគ្រប់និន្នាការនិយោបាយ។ ក្នុងស្ថានភាពនេះ ដែលយើងជា**ខ្មែរក្រោម** តែងបែងភាគខ្លួនជាពីរ ដៃម្ខាងខំធ្វើការដើម្បីជួយការពារបងប្អូនខ្មែរក្រោមដ៏អភព្វធិតដប់លាននាក់ ព្រមទាំងព្រះសង្ឃរាប់ម៉ឺនអង្គ ដែលត្រូវគេកាត់ផ្តាច់ចេញជាមួយដែនដី ហើយបោះចោលទៅឲ្យយួនដែលរាប់ថាជាសត្រូវប្រវត្តិសាស្ត្រ ហើយដែលជានិច្ចជាកាល ខ្មែរតែងទទួលពីរដ្ឋាភិបាលយួន នូវការជិះជាន់សង្កត់សង្កិនដោយគ្រប់រូបភាព មានការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋាន ការរំលោភសិទ្ធិសាសនា ទំនៀមទម្លាប់ ប្រពៃណី សិទ្ធិនៃការរៀន ការនិយាយ និងការប្រើប្រាស់អក្សរនិងភាសាសាស្ត្រជាតិកំណើតរបស់

ខ្លួន សិទ្ធិការរួមប្រជុំ សិទ្ធិការផ្សាយនិងទទួលបាននូវព័ត៌មាន សិទ្ធិនៃការធ្វើដំណើរ។ល។និង។ល។ ពេលឲ្យចំ គឺយួនមានបំណងក្នុងការបំបាត់ពូជសាសន៍ខ្មែរពីលើទឹកដីកម្ពុជាក្រោមតែម្តង។ ចំណែកដៃម្ខាងទៀត យើងតែង ព្យាយាមធ្វើអ្វីៗទាំងអស់ លះបង់អ្វីៗទាំងអស់ ដើម្បីចូលរួមការពារប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន កុំឲ្យធ្លាក់ទៅដូចទឹកដី កម្ពុជាក្រោម ទៀត។

ខ្ញុំសូមអរគុណជាពន្លឹក ចំពោះកំណត់ត្រារបស់លោកបណ្ឌិត ហ្គាហ្វា ពាងម៉េត អំពីសកម្មភាពអតីតកាល ដែលលោកបានចូលរួមជាមួយលោកឧត្តមសេនីយ៍ខ្មែរកម្ពុជាក្រោមម្នាក់ ហើយសង្ឃឹមថា អត្ថបទនេះយ៉ាងហោច ណាស់ ក៏បានបន្សល់ទុកជាឯកសារដ៏ត្រឹមត្រូវមួយ ដែលកូនខ្មែរជំនាន់ក្រោយត្រូវចងចាំនិងពិចារណា ចំពោះ ប្រវត្តិពិតនៃប្រទេសជាតិរបស់ខ្លួន ដើម្បីបុព្វហេតុការរស់រានមានជីវិតរបស់ខ្មែរនៅកម្ពុជាក្រោម ក៏ដូចជាចំពោះ ប្រទេសកម្ពុជាទៅអនាគត។

ថ្ងៃទី១ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៣

ខ្ញុំព្រះករុណា-ខ្ញុំ សឹង សម្រេច

ខ្លឹមសារជាភាសាខ្មែរ នៃអត្ថបទដើមជាភាសាអង់គ្លេ ដោយ

បណ្ឌិត ហ្គាហ្វា ពាងម៉េត

លោកឧត្តមសេនីយ៍ ជៀន ដែល បានជូននូវអ្វីៗទាំងអស់ដែលលោកមាន ចំពោះខ្មែរ

អត្ថបទនេះ ជាការឧទ្ទិសចំពោះវិញ្ញាណក្ខន្ធលោកមេបញ្ជាការកងទ័ពដ៏មានល្បីឈ្មោះម្នាក់ លោក ឧត្តមសេនីយ៍ ជៀន ដែល នៃសាធារណរដ្ឋខ្មែរពីឆ្នាំ១៩៧០-១៩៧៥ និងនៃ កងទ័ពជាតិរំដោះ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។ លោក ជៀន ដែល បានធ្វើការប្រយុទ្ធតតាំងជាមួយនឹងការកាន់កាប់ប្រទេសកម្ពុជា ដោយកងទ័ពវៀតណាម ពីឆ្នាំ ១៩៧៩-១៩៩០។

កើតនៅឆ្នាំ១៩៣២ នៅខេត្តឃ្នាំង(យួនបានប្តូរទៅជា សុក ត្រាំង) កម្ពុជាក្រោម សព្វថ្ងៃជាវៀតណាម ខាងត្បូង លោក ជៀន ដែល បានទទួលមរណភាពនៅទីក្រុងភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី១៣ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣។ សពរបស់លោកបានត្រូវបូជានៅថ្ងៃទី១៧ ខែកុម្ភៈ។

ខ្ញុំបានស្គាល់លោក **ជៀន ដែល** ជាមិត្តភក្តិ និងជាមិត្តរួមអាវុធ។ យើងបានជួបគ្នានៅប្រទេសកម្ពុជានៅពេលដែលខ្ញុំបានឈប់សម្រាកមួយឆមាស ពេលខ្ញុំនៅរៀននៅសាកលវិទ្យាល័យនៅឡើយ ដើម្បីទៅសង្កេតការណ៍នៅសមរក្ខមិ ក្រោយថ្ងៃទី១៨មិនាឆ្នាំ១៩៧០ ដែលមានការទម្លាក់ព្រះប្រមុខរដ្ឋនរោត្តម សីហនុ។ នៅពេលនោះ លោក **ជៀន ដែល** ជាវរសេនីយឯក។

យើងមិនបានជួបគ្នាទៀត រហូតទាល់តែក្រោយខែឧសភាឆ្នាំ១៩៧៥ នៅសហរដ្ឋអាមេរិក។ នៅពេលនោះ លោក **ជៀន ដែល** ជាជនភៀសខ្លួន។ សាធារណរដ្ឋខ្មែរបានដួលរលំនៅថ្ងៃទី១៧ខែមេសាក្រោយដែលសហរដ្ឋអាមេរិកបានដកថយពីតំបន់នោះ។ ភាគច្រើននៃសមាជិករដ្ឋាភិបាលបានប្រកែកមិនព្រមឡើងយន្តហោះដែលសហរដ្ឋអាមេរិកបានផ្តល់ឲ្យ ដើម្បីដឹកទៅទីមានសុវត្ថិភាព--រាប់ទាំងមេដឹកនាំ មានព្រះអង្គម្ចាស់ **ស៊ីសុវត្ថិ ស៊ីរីម៉ាតាក់** ដែលត្រូវបានខ្មែរក្រហមសម្លាប់។

តារាងរយៈពេល ដែលផុសអណ្តែតឡើង

តារាងមួយដួងដែលផុសអណ្តែតឡើង លោក **ជៀន ដែល** កាលនោះជាឧត្តមសេនីយ៍ទោ មេបញ្ជាការកងពលធំលេខ២ នៅឆ្នាំ១៩៧២ ហើយជាមេបញ្ជាការកងទ័ពជើងគោក និងជាអភិបាលខេត្តកណ្តាល ពីឆ្នាំ១៩៧៤ ដល់ថ្ងៃ ទី១៦ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥។

ការយល់ស្រមៃរបស់លោកនិងអ្នកមួយចំនួនទៀត ក្នុងការរៀបចំមូលដ្ឋានក្រោយ នៅភូមិភាគឧត្តរទិសនៃកម្ពុជា នៅពេលដែលពួកខ្មែរក្រហមបានចូលកាន់កាប់ទីប្រជុំជននិងទីក្រុងនានានោះ ត្រូវទទួលបរាជ័យ ដោយសារស្ថានភាពដែនដីគ្មានស្ថេរភាព ហើយខ្លួនម្នាក់ចក្រដែលដឹករូបលោក និងអ្នកមួយចំនួនទៀត ក៏បានចុះចតក្នុងទឹកដីថៃ។

នៅចុងឆ្នាំ១៩៧៥ លោក **ជៀន ដែល** ជាមួយភរិយានិងកូនពីរនាក់ ក្នុងឋានៈជាជនភៀសខ្លួន បានទៅដល់ទីក្រុង អាឡិចសង់ដ្រីយ៉ា រដ្ឋ វៀរហ្សីនីញ៉ា។ ខ្ញុំបានក៏ជួបលោកសារជាថ្មី។

ពីរឆ្នាំក្រោយមក នៅខែឧសភាឆ្នាំ១៩៧៧ លោកបានចាកចេញពីសហរដ្ឋអាមេរិក ទៅប្រទេសបារាំងនៅទីនោះ លោកនិងរដ្ឋបុរសរៀមច្បង **ស៊ីន សាន** បានរៀបចំជាគណកម្មការដើម្បីរំដោះកម្ពុជា។ នៅថ្ងៃទី១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៧៩ លោកបានចាកចេញពីប្រទេសបារាំងទៅទីក្រុងបាងកក ហើយបន្ទាប់ពីនោះ ក៏ធ្វើដំណើរទៅតំបន់ព្រំដែន។

លោកបានបញ្ចុះបញ្ចូលក្រុមប្រដាប់អាវុធ១៣ក្រុម ឲ្យប្រមូលផ្តុំរួមជាមួយគ្នា។ នៅថ្ងៃទី៥ ខែមិនា ឆ្នាំ១៩៧៩ លោក ជៀន ដែល ប្រកាសកងទ័ពជាតិរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ; លោកបានត្រូវប្រសិទ្ធិនាម ជាមេបញ្ជាការ។

នៅរដូវស្លឹកឈើជ្រុះឆ្នាំ១៩៨០ លោក ជៀន ដែល ស្លៀកសម្លៀកបំពាក់ត្រែអ៊ី បានបររទេះគោតាមផ្លូវ បែកកក នាំខ្ញុំដែលទើបទៅដល់ថ្មីពីសហរដ្ឋអាមេរិក ដើម្បីបង្ហាញ“តំបន់រំដោះ” នៃរណសិរ្សជាតិរំដោះ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។

នៅបន្ទាយអំពិល លោក ជៀន ដែល ជាមួយនិងសហការីស៊ីវិល លោក ហ៊ឹង គន្ធន់ បានបញ្ចូលខ្ញុំ ក្នុងថ្នាក់សកម្មជំនាន់ទីប្រាំ នៃការហ្វឹកហាត់សង្គ្រាមនយោបាយ។ លោក ជៀន ដែលបានចុះហត្ថលេខា លើសញ្ញាប័ត្ររបស់ខ្ញុំ នៅថ្ងៃទី៣០ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៨០។ មួយឆ្នាំក្រោយមក នៅឆ្នាំ១៩៨១ លោក ជៀន ដែល បានបញ្ចូលខ្ញុំទៅសាលាយោធា ឲ្យចូលហ្វឹកហ្វឺនយោធាជាមួយនាយទាហ៊ានហ្វឹកហាត់ ជំនាន់ទី១ នៃ កងទ័ពជាតិរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។

សម្របខ្លួន ដើម្បីចូលរួម

លោក ជៀន ដែល និងលោក ហ៊ឹង គន្ធន់ បានសម្រេចបញ្ចូលខ្ញុំទៅក្នុងចលនាពន្លកថ្មី។ គេជម្រុញឲ្យ គ្រប់គ្នាត្រូវសម្របខ្លួន(ខ្ញុំបានធ្លាក់ខ្លួនឈឺដាក់សេរ៉ូមព្យួរអស់មួយអាទិត្យ ដោយផឹកទឹកមិនស្អាត និងទទួលទានខ្យង ដែលរកបានមកពីថ្នុកត្រពាំងនៅជិតខាង) ដើម្បីនឹងត្រូវទទួលយកជាក្របខណ្ឌនៃ រណសិរ្សជាតិរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។ ដើម្បីនឹងត្រូវបានទទួលយក ខ្ញុំត្រូវបានណែនាំថា មានភ្នែក ត្រូវសម្លឹងឲ្យឃើញច្រើន មានត្រចៀកត្រូវស្តាប់ឲ្យឮច្រើន មានមាត់ត្រូវទុកស្ងៀមសិន មុននិយាយ។ ខ្ញុំបានត្រូវណែនាំថា ខ្ញុំអាចនិយាយបាន តែនៅក្រោយរយៈពេលមួយដែលខ្ញុំបានសង្កេតពិនិត្យ និងពិចារណាបានច្រើនសិន បើមិនដូច្នោះទេ ខ្ញុំនឹងមិនបានទទួលទំនុកទុកចិត្តពីអ្នកដទៃទៀត ក្នុងទីលានសមរម្យឡើយ។

ការបរិយាយរបស់អ្នកសង្កេតការណ៍បរទេស អំពីលោក ជៀន ដែល នៅក្នុងវីគីប៉េឌីយ៉ាត្រឹមត្រូវណាស់៖ លោក ជៀន ដែល បញ្ជាសេចក្តីគោរពពីថ្នាក់លើ ពីសហការី និងពីអ្នកក្រោមបង្គាប់; អ្នកសារព័ត៌មាន មានការពិសោធន៍ បានឃើញលោក ជៀន ដែល ក្នុងការវាយប្រយុទ្ធនៃការចាប់អារម្មណ៍“ចំពោះ សភាពស្ងៀមស្ងាត់ និងក្នុងអារម្មណ៍គ្រប់គ្រងបានល្អរបស់លោក” លោកប្រហែលជាឧត្តមសេនីយ៍ (កងទ័ព)ដ៏ល្អប្រសើរជាងគេ បុរសដែលបញ្ចេញសញ្ញារីករាយចាំងក្នុងកែវភ្នែក... ដើរចេញចុះឡើង

ក្នុងសម្លៀកបំពាក់ក្រឡាខ្លាឃ្លោករបស់លោក កាំភ្លើងខ្លីសៀតចង្កេះ និងយាយថា **លោកនឹងធ្វើការប្រយុទ្ធ
លុះត្រាអវសាន្ត។** ”

ខ្ញុំបានធ្វើការងារជាមួយលោក **ជៀន ដែល** ក្នុងបរិយាកាសល្អនិងអាក្រក់។ លោកមានចំណុចខ្លាំងនិង
ចំណុចខ្សោយ។ ពេលដែលខ្ញុំនៅជាមួយលោកក្នុងសមរម្យ ចរិតប្រកបដោយទំនុកទុកចិត្តរបស់លោក
ជូនកាលផ្ទុយគ្នាជាមួយនឹងគ្រោះថ្នាក់ចំពោះមុខ។ ទោះជាយ៉ាងនោះក៏ដោយ លោកដូចជាមានការ
ស្នាក់ស្នើរ ក្នុងការចុះហត្ថលេខាអនុញ្ញាតចំពោះបេសកកម្មទី១របស់ខ្ញុំ ក្នុងកងអនុសេនាធំ នៃ**កងទ័ព
ជាតិរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ** ដើម្បីបំពេញបេសកកម្មឈ្នួលនិងស្ថាបស្នង់កម្លាំងខ្លាំងនៅទីតាំងបឹងអំពិល
ដែលត្រូវកាន់កាប់ដោយទ័ពវៀតណាម ដែលសម្បូរទៅដោយគ្រាប់មីន, ប៉ុន្តែលោកបានឲ្យខ្ញុំទៅ
ដូចជាបោះថ្នូមួយដុំចោល។ ជនជាតិអង់គ្លេម្នាក់ ក៏ទៅជាមួយនឹងម៉ាស៊ីនចតរបស់គាត់ដែរ។

នៅពេលយើងចេញដំណើរ មេបញ្ជាការកងអនុសេនាធំរាយការណ៍តាមវិទ្យុ អំពីដំណើរវិវឌ្ឍន៍មក
សេនាធិការ។ នៅពេលដែលមានការពិបប្រយុទ្ធ សម្លេងលោក **ជៀន ដែល** ឮរន្ទាន់ឡើង ពេលដែល
ខ្ញុំរវល់ចតរូបយុទ្ធជនដែលដេកជួលស្លាប់និងត្រូវរបួស ខ្លះមានឈាមជិតជាមជោគខោអាវ។ នៅពេល
ភ្លាមមួយនោះ ដៃមួយបានចាប់អូសទាញខ្ញុំ ហើយយើងក៏លោតទៅជ្រកក្រោយដំបូកមួយ។ ដោយមាន
គ្រាប់ឆ្នោងធ្លាក់ផ្ទុះនៅចំកន្លែងដែលខ្ញុំទើបនឹងឈរ ប៉ុន្តែវិនាសទីមុន ខ្ញុំលើកម៉ាស៊ីនចតឡើង តែទាហ៊ាន
ម្នាក់បានចាប់ច្រានខ្ញុំចុះវិញ។ មេបញ្ជាការកងអនុសេនាធំបានរាយការណ៍តាមវិទ្យុមកថា ជនស៊ីវិលនៅ
ក្នុងជួរ មិនអីទេ,ដោយខ្ញុំមានកង្វះបទពិសោធន៍ ខ្ញុំសត្រូវទទួលគ្រោះថ្នាក់មួយដល់ជីវិត។

ល្អជាមួយពលទាហ៊ាន

នៅពេលដែលលោក **ជៀន ដែល** បានទទួលរបាយការណ៍ពីមិត្តអ្នកយកការណ៍សារព័ត៌មានបរទេស
របស់លោក --ប្រាប់ពីថ្ងៃដែលខ្លាំងនឹងបើកការវាយលុកមកលើទីបញ្ជាការ--លោកបានអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំ
នៅចាំទីបញ្ជាការក្នុងលេនដ្ឋាន។ ខ្ញុំបានតាមមើលលោក **ជៀន ដែល** ជួបជាមួយមេបញ្ជាការរបស់
លោក។ លោកបានយកខ្ញុំទៅជាមួយ នៅពេលដែលធ្វើដំណើរត្រួតពិនិត្យទ័ពខ្សែប្រយុទ្ធជួរមុខ។
លោកបាននិយាយកំប្លែងជាមួយពលទាហ៊ាន ហើយផ្តល់គំនិតអំពីថាតើត្រូវលើកទំនប់ធំៗ
យ៉ាងណាដើម្បីទប់រថក្រោះ និងតើត្រូវពង្រាយមីននៅទីណាទៀត។

ដើរដល់ដើមឈើធំ ដែលគេតែងជឿថាជាលំនៅរបស់ព្រាយបិសាច លោក **ជៀន ដែល** ដកកាំភ្លើងខ្លីពី
ចង្កេះ ហើយបាញ់ដើមឈើនោះមួយគ្រាប់។

“ប៉ុណ្ណឹងទៅ បានហើយ” គាត់និយាយកំប្លែងលេង ។ អ្នកនៅជុំវិញលោកបញ្ចេញសំណើច ក្នុងក្តីចប់ បារម្ភ។

ដូចជាបានដឹងមុនមែន ខ្លាំងឆ្អើមបើកការវាយលុកនៅមុនពេលថ្ងៃរះ ហើយបន្តដោយការបាញ់ផ្លោង កាំភ្លើងធំអស់កន្លះព្រឹក។ ខ្ញុំនៅក្នុងលេនដ្ឋាន បន់ស្រន់កុំឲ្យដំបូលទីជម្រករលំបាក់ នៅពេលដែល គ្រាប់ផ្លោងធ្លាក់ចំពីលើ។ ព្រឹកឡើង លោក ជៀន ដែល បង្ហូរផ្សែងបារីនិងក្លិនស្រា ប្រាប់ខ្ញុំថាឲ្យរត់ ទៅព្រំប្រទល់ដែនខ្មែរថៃ។

“ត្រូវតែមានអ្នកនៅរស់ ដើម្បីបន្តការប្រយុទ្ធ។ យើងមិនត្រូវស្លាប់ទាំងអស់គ្នានៅទីនេះទេ” គាត់ស្រែក ខ្លាំងៗ នៅពេលដែលខ្ញុំតបវិញថា វាគ្មានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីរត់ទៅដល់ព្រំប្រទល់ដែននោះទេ។ លោក ជៀន ដែល ក៏បានរុញខ្ញុំចេញពីលេនដ្ឋាន។

បន្ទាយអំពិលមិនត្រូវបានដួលរលំទេ នៅពេលនោះ។ អ្នកយកការណ៍ខ្លះបានពេបជ្រាយនឹងរបាយ- ការណ៍របស់យើងថា កងទ័ពនៃរណសិរ្សជាតិបានបាញ់កំទេចរថក្រោះច្រើនជាងចំនួនមួយគ្រឿង។ ទាល់តែប៉ុន្មានឆ្នាំក្រោយ ក្រុមអ្នកតស៊ូវិលត្រឡប់ទៅវិញ ហើយចតរូបរថក្រោះដែលត្រូវច្រេះចាប់ មួយគ្រឿង និងទិដ្ឋភាពទីលានប្រយុទ្ធ។ នៅពេលនោះ លោក ជៀន ដែល ជាអគ្គបញ្ជាការរង នៃ កងទ័ពជាតិរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។ ប្រកបដោយបុគ្គលិកលក្ខណៈមានអំណាច និងធំធេងលើសពីជីវិត លោក ជៀន ដែល បានផ្តល់នូវអ្វីៗទាំងអស់ដែលលោកមាន ដើម្បីរបបគ្រប់គ្រងរបៀបសាធារណរដ្ឋ មួយ ជូនប្រទេសកម្ពុជា ហើយលោកនឹងត្រូវជនរួមជាតិខ្មែរចងចាំមិនភ្លេច។

លោកបណ្ឌិត ហ្គាហ្វា ពងម៉េត បានចូលនិវត្តពីសាកលវិទ្យាល័យហ្គាម។ លោកជាអតីតឧបការី នៃ មេបញ្ជាការ កងទ័ពជាតិរំដោះប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ។ អាចទាក់ទងលោកតាម:

peangmeth@yahoo.com